

Nro. 33.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indúlt Bétsből, Kedden Aprilis 26. ik napján
1803 - ik esztendőben.*

B é t s.

Véghetetlen hála legyen az irgalmas egeknek! azt a' rendkívül való nagy szárazságot, melly itten, és az Auszriai tartományokban a' jelenvaló tavasz kezdetétől fogva tartott, 's szüntelenvaló száraztató szél követett, és a' jövőre könyves szemekkel néző emberi nemzetet csak nem utólsó kétségbe ejtette, a' múlt pénteken, megbetsülhetetlen nedves idő váltotta fel, mellyben a' múlt vasárnap estejéig szünetlenül, és éjjel nappal szép tsendes eső áztatta meg a' régtől fogva epeíztő szomjuságot szenvedett földet. Addig valamint a' legelő mezőknek, úgy az erdőknek is olly szomorú volt a' tekintetek, mint szokott, a' nyári takaro-

dás és a' hideg őszi zuzmaráz után lenni; most pedig a' tsendes esőzés után az egész természet meg elevenedvén, mindenek szemeket vidító szép zöld köntösbe öltözködtek.

Egy ide való gazdag Zsidó pénzváltónak Arnsteiner Ádámnak a' fia ösi vallását el hagyván a' Catholica Anyaszentegyház eggyességébe lépett által.

Az itt lévő Orosz Cs. követ herczeg Rassumowsky Bécsnek egy szép fekvésű külső városában sok házakat vett magának olly feltétellel, hogy azoknak a' helyén egy szép palotát építesse maga számára.

A' Londonból és Párisból ide jött tudósítások tellyesek békefféges hirekkel, és Pétersburgból is azt írják, hogy az oda való Császári udvarnak békefféget tárgyazó planuma a' két egymással villongásban lévő Kormányfzékeknél helyt talált. — Itt Bécsben is tellyes reménység van a' békeffég további fenn maradásához, melly az által is nem kevéssé élelztetik, hogy az itt lévő Anglus követ Arthur Page t hat hólnapra való szabadtságot nyert a' Londonba való mentelre és mulatásra. — A' fennt említett Orosz követ is annyi hólnapokra fog a' Karlsbádi fürdőbe menni valamellyik héten.

Olasz Ország.

Rómából Mart. 30-ik napján. Ezen folyó hólnap 21-ikén, mint VII. Pius Pápa Ő Szentsége hármaskoronával lett meg koronáztatásának emlékezetes napján, a' Quirinalis palota kápolnájában közönséges mise mondatott, a' mellyre Pápa Ő Szentségen kívül 33 Kardinálisok, számos Prélatusok és fő fő rangú személyek, nevezetellen a'

Meklenburg - Strélitzi örökös herczeg is megjelentenek, kinek az ő számára, a' kápolna egyik oldalában különös kar építetett.

Rómából Aprilis 2-dik napján. Minekutánna Pápa Ő Szentsége, a' múlt hétfőn a' maga különös kápolnajában, maga személy szerént sz. misét mondott volna, néhai Thomasi Kárdinális canonisátiójáról, avagy, a' szentek seregébe lett béiktatásáról hozott decretumát ki kirdettette. Ennek végződése után a' Kárdinálók gyűllésébe menvén, a' meghatározott formalitásokkal titkos consistoriumot tartott, 's abban Locatelli Kárdinálíst, a' ki az Ő Szentsége Pápaságra lett emeltetésének alkalmatosságával Diaconussá tétetődött, papi méltósággal ajándékozta meg. Azután mind ennek, mind Castiglioni és Erskine Kardinálisoknak szájjaikat bezárván új titulust adott nékik, és újobban megnyitván szájjaikat, Kardinálisi gyűrűt nyomott újaikba. (Illyen tzeremoniákkal szoktak a' jelenlévő papi személyek a' Kardinálisi méltoságra emeltetni, a' távol lévőknek pedig a' Sz. Pápa komornyikjai által küldetik meg a' Kardinálisi süveg).

Mediolanumból Aprilis 4-dikén. Két hetek elforgása alatt mind Helvéczziából, mind pedig magából Frantzia Országból sok Fr. hadi nép jött hozzánk, és még több is várattatik. Franczia fővezér Generál Murat ki adott parantsolatjához képest, mind ezek, mind pedig azok, a' kik Felső Olasz Országban vagynak, külömbkülömb tanyákba fognak ezen folyó hólnapban le telepedni.

Nagy Britannia.

Bostoni Orvos Doktor Waterhouse, a' ki hatóságos ajánlásai 's törkedései által leg többet tett

arra, hogy a' tehénhimlő-óltás Amerikában is felkaphasson, Londonból Doktor Jennertől egy szép készületű piksist kapott ajándékba, a' mellyen ez a' jeles irás olvastatik: — „Az Ó-világ béli Jenner az Uj-világ béli Jennernek.“

Meltonban az Essexiai Grófságnak egyik városában egy olly kövér materialista, avagy mindenféle fűszerzámmal kereskedő ember hólt meg nem régiben, a' ki életének végső esztendeiben 616 fontot nyomott. Magassága 5 láb nyom és $9\frac{1}{2}$ iz vólt; a' karja kerülete 5 láb nyomot, 's hat izt tett, a' hasa kerülete pedig hat láb nyomot, 's tizenegy izt foglalt magában. Felső köntösével hét ember könnyen bé takarodhzhatott. Még is eleven vólt, frissen förgött, és sem a' mozgás, sem a' járás semmi terhére 's alkalmatlanságára nem vólt. — Már 12 esztendős gyermek korában 114 font nehézségű vólt. — Temetségének alkalmatosságával 12 terenyes talpas ember tette fel a' szekérre hólt testét, és nem kézzel, hanem valamelly arra alkalmas alkotmány által botsátatott le a' sirba.

Londonból Aprilis 1-ső napján. A' Párisból hozzánk jött magános tudósítások szerént, az ott múlató Anglusok közzül egynehányan, nevezetessen Roche's Swaine Obersterek, és Nápoly Országí herczeg Belmonte-Pignatelli, ki nek felesége született Anglus, az onnan 24 óra alatt való ki menetelre parantsolatot vettek a' Párisi policia ministertől. — A' Konstantzinápolyban vólt, de onnan Angliába vissza indúlt Anglus követtől Lord Elgintől két igen betses kardot küld a' Török Zultan, egyiket az Angliai király, másikat a' Wallisi herczeg izámokra. — Angliának népes városában Bristolban a' matrozok erő-

szakos fogdosása miatt véres támadás történt. — A' nép kövekkel hajigált a' verbunkosokra, a' katonaság pedig amarra tüzet adott, a' melly zenebona közt egy ártatlan gyermek életétől megfosztatott, és sok emberen seb ejtetett. — Kikötő helyeinkben reggeli öt órától fogva, estéli hét óráig szüntelen dolgoznak a' munkások, nem tsak a' mivelő - hanem a' vasárnapokon is, mellyre nézve kettős bér és két portió kenyér adatik nékiek. Délben ebédre 's pihenésre fél óránál többet nem nyerhetnek.

A' jelenvaló kétséges kimenetelű környülállások közt azt jegyzették meg a' vizsgálódó szemek, hogy az Admirális, az az, a' tengeri dolgokra ügyelő Collegium, sok három emeletű hadakozó hajókat (90 — 110 ágyusokat) készítet olly feltétellel, hogy ha valamiképen háborúra fakadna a' dolog, azokkal a' Bresti, és Kadixi kikötő helyeket zárva tartattathassa, a' második rangú hajók pedig, a' mellyeken 74 ágyú szokott lenni a' tengeri tsatákra fordítatódjanak. Melly nagy legyen Angliának mostani tengeri ereje, a' következőkből ki tettzik. — Valóságos szolgálatban 55 olly linea hajóink vagynak, a' mellyek 64 — 112 ágyukkal vannak fel fegyverkeztetve, 14 olyan, mellyeken egyen egyen 50 ágyú van; ezeken kívül 103 fregatjaink, és 138 apróbb rangú hadakozó hajóink, mind öszve pedig 310 vannak. Hogyha ezekhez számláltatnak azok, a' mellyek külömbkülömb kikötő helyeinkben most készítettnek, tehát 195 linea hajokból, 217 fregatokból, és 218 apróbb rangú hadakozó hajokból, 's mind öszve 656 felsőbb 's alsóbb rangú hajokból áll N. Britanniának mostani tengeri ereje. — Ezeken kívül hadi seregei 35 lo-

vas regementre, 's 142 batallion gyalogságra számláltatnak. Ide járulnak számos szabad seregeink, és a' tartományokbéli katonaság.

Londonból Aprilis 3-dikán. A' közelebb múlt szombaton este egy kurir érkezett ide Párisból, a' ki által igen fontos irásokat küldött ott lévő követünk Lord Whitwort a' ministeriumnak. Ugyan akkor az itt lévő Cs. és Kir. követ Gr. Stahrenberg is leveleket vett onnan herczeg Eszterházitól, a' kinem sokára ide jönni, és egynéhány hólnapokat Angliában tölteni szándékozik: — Legközelebb arról tudósította az Admirális a' ministeriumot, hogy az Alsó Parlamentumtól meg határozottatott 10000 főből álló matrózok már mind ki állitattak, és hogy az Irlandiai legények is önként állottak közikbe.

Londonból Aprilis 4-ikén. A' múlt penteken hosszas conferentiát tartottak, 's abban az ultimatumot, az az, az Angliai Kormányfő vég-ső akaratját fel tették, 's Párisba el is küldöttek ministerjeink, a' melyre nyolczad nap alatt választ várnak 's ettől függ vagy az el kezdendő háború, vagy a' békefélegnek további megmaradása. Szükséges is vólt ministerjeinkre nézve ez a' lépéstétel, mivel hogyha tovább húzták vonták volna a' dolgot, lehetetlen lett volna nékiek a' Parlamentumtól és néptől való szemrehányásokat el kerülni, és ha csak ugyan háborúra kell a' dolognak válni, kár volna csak egy napig is tovább halasztani azt. Nem kívánnya ugyan az Anglus nemzet a' háborút, kiváltképen azért, mivel hivatalfzerént való jelentésből még most sem tudhattya, miért tétődnek a' szárazon és vizen való rendkívül való készületek: mindazáltal ha csakugyan szükséges a

háború, nem kell annak el kezdését sokára halogatni, hanem inkább hirtelen a' fegyverhez kell nyúlni. Az ide 's tova való sántikálás és késelelem mindenkor ártalmas. — Ezen szempillantatban hallottuk, hogy minifterjeink a' Frantzia Kormányfzékkel ekkorig folytatott alkudozásaikat, a' Parlamentum eleibe fogják a' jövö héten terjeszteni. — Még most is olly nagy tüzzel tétetödnek a' hadi készületek, mintha el kezdödne a' jövö héten az ellenségeskedés. s. a. t.

L o n d o n b ó l Aprilis 5-dik napján. Tsak nem minden közönséges újság leveleink azt állattyák, hogy Egyiptomban, ismét egymás üftökébe kaptak volna a' Törökök és a' Mammelukok, és hogy a' köztök történt tsatában 2500 muzulmannokat aprítottak volna öszve az utólsóbbak. — Még most is abban a' hiedelemben van a' Londoni Publicum, hogy Ex-minister Pittth rövid idő múlva vissza lép a' ministeriumba, de hogy azon esetre az Admiralitás mostani fő kórmányozója Lord V i n c e n t eddig ditsérettel folytatott hivataljától azonnal bútsút fogna venni, melly az egész nemzetnek nagy karára szolgálna. — Ö, a' mint közönségesen tudva vagyon, a' múlt Frantzia háborúban, mint Admirál J e r v i s, számos gyözedelmeket vett az ellenségen, és minekutánna a' tengeri dolgokra ügyelő Hivatalnak fő kórmányozójává tétetödött volna, az által is nagyon érdemellé tette magát a' Király és a' Status eránt, hogy az azon hivatalnál meg gyökerezett káros vissza éléseket el törölte, 's egészlen új formába öltöztette, de épen az által számos ellenségeket is tsinált maának.

L o n d o n b ó l April. 5-dikén. A' matrozok

erőszakkal való fogdosása, olly nagy mértékben van most, hogy még a' halászó hajokról is el' vitetnek a' szolgálatra alkalmas legények, melly ennekelötte való időkben, egyedül a' szoros környülállások közt szokott meg esni. — Ugy hallatik, hogy 20 nagy linea hajóból álló tartalék flotta fogna a' jövő héten a' tengerre ki evezni, és a' Bresti kikötőhely előtt vigyázni. Az Angliai tenger partok mellett számos hadi seregek szállítatnak táborba, és minden lovas regementek szorgalmatosan gyakoroltatnak a' lovaglásban. — Az Influenza, melly La Grippe nek hivattatik Frantzia Országban, és igen veszedelmes catharusnak tartatik, már Angliában is nagyon el hatalmazott, kiváltképen Plymouthban és Bristolban. Leg inkább öreg embereket, gyermekeket, és erőtlen személyeket szokott meg környékezni, a' kik közül kevesen menekedhetnek meg a' halál torkától.

Frantzia Respublika.

Párisból, Aprilis 9-dikén. Még mai napiglan is bizonytalanságban vagyunk a' békeffégre és háborúra nézve, mindazáltal több reménységünk van amannak további meg maradásához, mint ennek el kezdődéséhez. — Generál Duroc által, tulajdon kezével irt levelet küldött a' Prussziai Király az első Conzulnak, mellynek foglalata kedves érzékenységet gerjesztett ő benne. — Azonközben még most is sok Fr. katonaság marsirozík Hollandiába, mellynek 60—80 ezerre szaporitatik a' száma. — Gyakorta conferentiákat tart az első Conzul a' Status Tanáttal, melly fokkal több hajlandóságot mutat a' békeffég tovább való fenn tartására, mint sem annak félbe leendő szakasztása.

ra. A' Londonba küldetett ultimatumnak, avagy végső meghatározásnak summája ide megyen ki, hogy hagyja oda Anglia a' Máltai szigetet, a' Fr. Kormányzék pedig le tessen azon expeditióról, a' mellyet e' világ más részébe küldeni szándékozott. — E' mellett kereskedésbéli egyeffégre fognak Anglia és Fr. Ország egymással lépni. — Hogyha pedig tsak ugyan háborúleszen közöttök, azt nem az első Conzúl, hanem a' meg tartó Tanáts fogja ki hirdetni a' Frantzia nemzet nevében.

Párisból, Aprilis 9-dikén. A' Frantzia és Spanyol Kormányzések közt el kezdődött Olasz Országot tárgyazó alkudozások magok végekhez már közelitnek. — A' Spanyol Orzági követ, minifter, Ritter Azzara egy időtől fogva gyakorta conferentiát tartott a' külső dolgokra ügyelő Frantzia minifterrel, és az Orosz 's Pruszus követeknek eszközlések által abban állapotak meg, hogy Hetruriának egy harmad része, melly a' Siena i kerületből áll, a' Szárdinai királynak adódjon pótolásképen, a' Hetruriai Királynak pedig a' helyett a' Pármai herczegség engedődjön vülza, Piacenzának egy kerületjén kívül, melly az Olasz Respublikával kaptoltatik öszve. — A' Pármai herczegség helyett Amérikánek Florida tartományat fogja a' Spanyol Királyi udvar a' Frantzia Respublikának engedni. — A' Londoni Ultimatumra minden meghatározás nélkül állani az első Conzúl nem akar.

Párisból Aprilis 10-ikén. A' néhai VI. Pius Pápa hamvait magában foglaló Urna avagy edény, Valence városába, a' hol tudniillik ő e' világi életnek sok viszontagságai után az örökké

valóságra által lépett vala, már meg érkezett. Az oda való Püspök halván annak közelgetését, a' városnak tsak nem minden lakosival egyetemben processióval ment eleibe. — Már a' Lyoni Érsek is oda ment, a' ki tudniillik azon urnát a' meg bódogúlt Pápa szamára épitetett emlékeztető oszlopra fel fogja tenni. — Itt tegnap 10 olly ifjak kerefteltettek meg közönségesen, a' kik a' Robespierre kegyetlen uralkodása alatt születvén e' világra, az akkori revolutionális környülállások közt azon sacramentumban nem részesülhettek.

Az Aprilis 3-ikán Malmaisonban tartatott audientzián az Anglus követ minister Lord Withworth egy olly Anglus hadi tisztet mutatott bé az első Conzulnak, a' ki Török vitézi tzimert viselt a' mellyén. A' Conzul kérdésére, hol nyerte volna ő azt, az Anglus tiszt így felelt: A bukir mellett, mellyen amaz meg ütközvén, meg pirulni láttatott ortzája, az a' nagy szerentsétlenség ötölvén leg ottan eszébe, a' melly a' nevezett Egyiptomi város kikötő helyében a' Frantzia flottát érdeketta.

Német Ország.

Bambergből Aprilis 1-ső napján. A' tehén himlő beóltásának mind jobban jobban leendő ki terjesztése végett valamint városunkban, úgy Würzburgban is közönséges intézeteket tétetett a' mi széretetre méltó urunk a' Baváriai Vál. Fejedelem. Mind a' két helyen két két tehén himlővel bé óltott gyermekek lesznek és tartatnak a' beteg házakban ollyanok, a' kikről tehén himlő matériát mindenkor frisset lehet venni. A' midőn az illy közönséges költségen tartatandó gyermekek közzül egyik valamellyik azon nyavalyán kereft-

tül fog esni, ismét más vitetődik helyekre, vagy a városi alacsonyabb sorsú, vagy a falusi lakosoknak gyermekeik között. — Ezen követésre méltó intézetnek vége az, hogy mindenkor friss és valóságos tehén himlő materiával lehessen a Vál. Fejedelemségben lakó, és a tehén himlő bé oltásában foglalatoskodó Orvosoknak szolgálni. (Illyen intézeteket tétetett ezen dologra nézve a Felső Prussziai Király is a maga Statuillaiban.)

Berlinből Aprilis 8-ikán. A már egész Európában esméretessé lett, és a most itten tartozkodó Párisi híres Aëronauta, az az, levegőben hajókázó mester polgár Garnerin, ezen folyó hólnap 13-ikán száudékozik maga feleségével, és ide való híres Professor Hermbstaettel, a levegő égbe felrepülni, és olly fent menni, a mennyire a levegő égnek minémüsége engedni fogja. — Bátor szivü utazó társa a nevezett Professor néhány experimentumokat akar e világ legfelsőbb karpitja alatt tenni olyakat, a minémüeket a természet vizsgáló tudósok itt e földön az Antlia Pneumatica valtenni szoktak. Ottan, a mint Garnerin tulajdon tapasztalásából beszéll, a hang olly erőtlen, hogy két egymás mellett álló személy egymás beszédjét allig értheti, az alcohol habzani kezd, az aether, avagy a mesterséges naphta maga folyó formáját elveszti, 's nyulóvá lesz, és az ember, a ki a könnyü vagy inkább ritka levegővel vétetődik környül, szokatlan, nyughatatlankodtató, és olly érzékenységeket tapasztal magában, mint a minémüek közt van a haldokló ember, száján 's orra lyukain vér öklöndik ki, a verő erek fel dagadnak, 's elszakadni láttatnak. — A ki a levegőnek ezen pontján

felül menni mérészlene, egy szempillantatban semmivé lenne teste alkotmánya. — E' világ ezen fellette távól lévő részében, egy szempillantatnál tovább mulatni nem lehet, és ő maga is, tudniillik a' hires G a r n e r i n, egyszernél többször oda menni nem mérész lett. — A' ki a' B a r o m é t e r n e k és T h e r m o m e t e r n e k alább szállását feljegyezni kívánja, igen bátor szívűnek kell lenni, és a' bé szivandó vékony levegő eget meg kell gyűjteni, mivel a' gyulladó levegő ég rendkívül való módon ki terjeszkedik, süvöltve rohan ki a' nyílásokon, és ha igen szemesen nem vigyáz az ember, melíze ki lövettetik. —

J e g y z é s. A' mit még eddig a' természet nyomozó Tudósok a' levegő ég minémüségéről ki nem tanulhattak, azt néhány levegőben hajókázók szerentséssen fel fedezték.

H a m b u r g b ó l Aprilis 6-ikán. A' meg bódogúlt K l o p s t o c k emlékezetének halhatatlanná való tétele végett, egy emlékeztető oszlopot kíván az ide való és az Altonai Publicum készíttetni, a' mellyből ki tettzik, hogy itt is sok betsüllői talál tatnak a' szép talentumoknak.

O r o f z B i r o d a l o m.

P é t e r s b u r g b ó l Mart. 25 ik napján. Tegnap előtt néhai I. Pál Császár halálának emlékezetes napja lévén, a' Görög Ekklesia szokásai szerént, szomorú áhétatosságok tartattak az itt lévő templomokban.

I. S á n d o r mostan ditsőffégesen uralkodó Orosz Császár, Fels. édes anyyával, néhai I. Pál Császár kegyes özvegyével egyetemben szüntelen abban foglalatoskodnak, hogy a' szenvedő emberiségen segíthessenek, 's annak szomorú sorsát, tehetségek

szereint könnyebbithették. Nyilván való tanúbizonyosságai az ő kegyelmes gondoskodásoknak, azok az árvák özvegyek 's betegek számára építetett közönséges házak, 's leg közelebb azon özvegyek kasszája, a' mellyeknek igazgatását, 's fő gondviselését az Özvegy Császárné önként magára vállalni méltóztatott.

Az árvák számára fel állított Institutumokról ennekelőtte már szólottunk. Most tehát szólani fogunk:

I. A z ü g y e f o g y o t t Özvegyeknek vizsgáltatásokra rendelt házakról. Két illyetén házak állítatnak fel az Orosz Birodalomban, úgymint az egyik P e t e r s b u r g b a n, a' másik M o s k a u b a n, a' mellyekbe valamint a' hadi, úgy a' polgári szolgálatban vólt hiv tiszttviselőknék özvegyeik, azok tudniillik, a' kiknek sem pénziójok, sem töke pénzek nintsen, fel fognak vétetődni, 's azokban illendőkepen táplaltatni és ruhaztatni. — Azokra az özvegyekre, a' kiknek férjeik az ellenség előtt való ütközetekben meghóltak, leg több tekintet fog lenni, és vagy penziót nyernek, vagy ezen özvegyek házába vétetődnek fel, nemcsak az olyanok, a' kiknek semmi gyermekek nintsen, hanem azok is, a' kiknek két gyermekek van, és még 8 esztendőn alól valók. — Az idősebb gyermekek az árvák számokra épített házakba fognak küldetődni. Azok az özvegyek, a' kiknek több gyermekeik vannak, az özvegyek házába ugyan fel vétetődni nem fognak; de mivel az illyenek több segítség nélkül szükölködnek mint amazok, 100 rubelből álló penzió fog nékiek adatni esztendőnként. — Nem minden özvegyek minden külömbőség nélkül, hanem csak az olyanok vétetődnek bé

ezen özvegyek házába, vagy az olyanoknak adatik penzió, a' kiknek sem szüleikről, sem ferjeikről semmi sem maradt, a' kiknek ferjeik a' Statusnak hiven szolgálják, magok is fedhetetlen életük, és ezekről az Előjárokól jó bizonyosság levelek vagyon. — A' férjhez, vagy klastromba menő özvegyektől a' penzió el vétetődik. Az első esztendőben 30 özvegy asszony vétetődik fel ezen özvegyek számokra rendelt házakba, de a' kiknek minden esztendőben 30-al szaporítatik a' számok, úgy hogy 20 esztendőnek el telése után 600-ra szaporodnak. — A' két utólsóbb Institutumokról a' jövő palsa napon.

Tudománybéli Tudósítások.

Két szép Magyar munka küldetett hozzánk nem régiben. Az elsőnek tizimje ez; *Metastasiusegynéhány darabjai*, fordította Olafzból Döme Károly Izsai Plebánus. — Nyomtatott Komáromban *Özvegy Weinmüllerné betűivel* 1802. 8-ad részben. — A' tárgyak a' Szent, és világi historiák, ből vannak költsönözve. Elsőbb rendbeliek: Abel halála; Izsák az idvezítő képe; a' meg esmért Egyiptusi József; és Joás Juda Királya. — Másodrendbeliek: A' Scipio álma; a' laktalan sziget; és Themistokles. — Toldalék gyanánt néhány apró darabotskák fordulnak elő. — A' tudós Fordító el hunyt kedves baráttya Rembetzki János' árnyékának ajánlya munkáját, a' mely igen szép és tiszta Magyarsaggal van írva, mellynek olvasásában mi is tellyes meg elégedést találunk. Semmi benne nintsen olyan, a' mi a' szemérmetellég, és a' jó erköltsök regulait megsértetné. —

E' mellett, külsőképen is méltó az olvasó Magyar. Publicum kegyességébe való ajánlásra. — Az egész kiadás szép író papirosra van nyomtatva, a' homlok levele pedig nagy költséggel tsinosan rézbe metzve egy kis vignettel, melly meg holt baráttyához intézett ajánló levelére tzelez. Noha igen költséges és tsinos készületü a' munka; még is az árrát nem többre, hanem tsak egy Rh. forintra határozta a' tudós Fordító. A' nyomtatványokat a' következő helyeken lehet találni

P o s o n y b a n: Titt. Belnay György Professor.

G y ö r b e n: Müller Ferentz Könyvkötő.

N a g y S z o m b a t b a n: a' Seminariumban T. Betzelt Professor.

K o m á r o m b a n: T. Schwartzel Zsigmond Director.

P e s t e n: Eggenberger József (ez előtt Weigand) Könyváros Uraknál.

A hozzánk küldött második Magyar. munkának tzimje ez: **Affzony Orvos**, mellyben a' Szüzeknek, a' házastehes-szülfülfült-és koros Affzonyoknak nyavalyáik adatnak elő. — Irta Zsóldos János Orvos Doktor, a' Jénai Physica és Mineralogica Társaságoknak Tagja, Tek. Vefzprém Vármegyének honorarius Physicus. — Györben Streibig József betüivel 1802. Középszérü 8-ad rétbén.

Ezen betses, és valójában hasznos munka, a' bé vezetésen kívül, a' mellyben a' tudós Iró methodó **Browniana**, az izgató erőnek gyengeségé-

től, és annak bővségétől származni szokott nyavalyákról szól, 10 Szakaszt foglal magában. —

Az első Szakaszban a' Hószám oka, helye, útja, kezdődése, végződése, mértéke 's természete adatnak elő. — A' másodikban a' hószám alatt való maga tartásnak régulái. — A' harmadikban: a' Hószám hibai, úgymint, annak meg rekedése, az ettől származott fájdalmak, annak bővsége, kevéssége, és rendkívül való minémüsége. — A' negyedikben a' Méhkórság. — Az ötödikben a' fejér folyás. — A' hatodikban az asszony magtalansága. — A' hetedikben a' nehézkesség, ennek esmérítő jelei, annak más nyavalyaktól való külömbözése, a' nehézkéseknek nyavalyái s. a. t. — A' nyolczadikban a' Szülés, ennek ideje, 's közelítésének jelei, a' szülő asszonyok körül való foglalatosság, a' természetes - rendkívül való - és nehéz szülés s. a. t. — A' kilenczedikben a' Gyermekegy a' szüles után való fájdalmak, vérfolyás, tisztulás, a' tej-hideg, az emlők nyavalyai, a' gyermek ágyas asszonyok magok tartása, a' tsetsemőknek tsetstől való el választások s. a. t. — A' tizedikben az asszonyoknak szokott nyavalyaik adatnak elő.

A' munka röviden ugyan, de még is igen fontossan van készítve, 's méltó, hogy minden olvasni tudó tselédes gazda kezén forogjon, kivált az olly helységekben, a' hol épen sem orvos Doktorok, sem tanúlt seborvosok nintsenek. Minden halgatóikhoz szives indulattal viseltető Papoknak szükségek vólna ennek meg szerzésére, hogy a' sokszor történni szokott nehéz környülállásokban, másoknak jó tanátsadásokkal segítségekre lehetnének.